

20.8.2020

Vasemmistoliiton kesäkokoukselle Savonlinnassa 20.8.2020

Savonlinnassa on ollut myönteinen kehitys yksityisen sektorin investoinneissa ja työllisyyden kehityksessä. Savonlinnan teknologiapuisto Noheva on laajentunut ja mekaaniseen metsäteollisuuteen on tehty isoja investointeja. Myös matkailuinvestoinnit ovat edenneet. Lisäksi charter-lennot Frankfurtista Savonlinnaan ovat alkamassa vuodesta 2021 lähtien. Savonlinnan Saimaata ollaan esittämässä Unescon maailmanperintökohteeksi ja Savonlinna pääsi yhteistyössä neljän maakunnan kanssa jatkoon Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 -haussa.

Savonlinnaan kohdistui vuosina 2006–2018 poikkeuksellisen paljon kaupungin elinvoimaa ja elinkeinoelämää heikentäviä valtion toimenpiteitä. Suurimmat negatiiviset toimenpiteet ovat olleet Itä-Suomen yliopiston kansainvälisen viestinnän laitoksen ja opettajankoulutuslaitoksen siirrot Savonlinnasta Joensuuhun. Menetykset valtion työ- ja koulutuspaikoissa näkyvät negatiivisina Savonlinnan aluekehityksessä. Vuodesta 2006 lähtien valtion työpaikoista on kadonnut Savonlinnassa lähes 40 % (265 työpaikkaa).

Syyskuussa 2019 maan hallitus päätti korjaavina kehittämistoimenpiteinä Savonlinnan elinvoimapakettista, jolla lisätään n. 600 uutta ammattikorkeakoulupaikkaa Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamkin Savonlinnan yksikköön sekä kansainvälistetään Parikkalan rajanylityspaikka vuonna 2024. Näiden lisäksi hallitus päätti edistää Saimaan norppa-alueen nimeämistä Unescon maailmanperintökohteeksi. Päivystävän keskussairaalan säilyttäminen nykyisen laajuksena on elintärkeää Savonlinnan elinvoimaisuuden ja väestön erikoissairaanhoidon palveluiden turvaamiseksi.

Savonlinnassa on kansallisella tasolla merkittäviä vahvuuksia ja suuri potentiaali. Savonlinnan vakauden ja elinvoiman palauttaminen sekä kasvattaminen ovat ensiarvoisen tärkeitä toimia aluetalouden, osaamisen ja alueen houkuttelevuuden kannalta. Savonlinnan kaupunki esittää, että maan hallituksen päättämä elinvoimapaketti toimeenpannaan ja Savonlinnan keskussairaalan toiminta turvataan nyky muodossaan.

1. Savonlinnan keskussairaalan turvaaminen sote-uudistuksessa ja päivystyslainsäädännössä

Nykyisen terveydenhuoltolain mukaisesti 12 sairaalaa toimii laajan päivystyksen yksikköinä ja muut keskussairaalat jatkavat yhteispäivystysyksikköinä (Savonlinna). Yhteispäivystysyksiköissä toimii keskeisten erikoisalojen päivystys, mikä on edellytys muun muassa nukutuksessa tapahtuvalle leikkaustoiminnalle. Tämä linjaus tulee pysyvästi varmistaa sote-uudistuksen yhteydessä päivitettävään terveydenhuoltolakiin.

Keskittämisen ja päivystysasetus huomioiden Savonlinnassa tulee säilyttää riittävän laaja päiväaikainen toiminta päivystystoiminnan turvaamiseksi. Riittävään päiväaikaiseen toimintaan tulee sisältyä mahdollisuus jatkaa nukutuksessa tapahtuvaa leikkaustoimintaa sekä keskittämisasiäsetuksen alaisia toimenpiteitä 7 § osalta.

Keskittämisasiäsetusta on lähtökohtaisesti muutettava siten, että keskittämisasiäsetuksen 7 § mukaisten toimenpiteiden perusteita tulisi harkita uudelleen. Toimenpiteiden lukumäärään pohjautuvaa lupaa suorittaa kyseistä toimenpidettä terveydenhuollon toimintayksikössä tulisi muuttaa

laatuvarusteiseksi. Valtakunnallisesti tulisi muodostaa jokaiselle asetuksessa mainitulle toimenpiteelle erilliset laatuvaatimukset. Toimenpiteet pitäisi kirjata esim. erityisvastuualueen sairaaloiden yhteiseen laaturekisteriin, johon pohjaten arvioidaan kerran vuodessa ERVA-alueen sisällä yksittäisen sairaalan mahdollisuutta tuottaa ko. toimenpidettä.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen keväällä 2020 laatiman Sote-rahoituksen tarvevakiointi -raportin mukaan sairastavuudessa ja palvelujen tarpeessa on suuria eroja sekä maakunnittain että kunnittain. Raportissa esitellään maakunnittaiset ja kunnittaiset suhteelliset sote-palvelujen tarvekertoimet, jotka kertovat alueen asukkaiden palveluiden tarpeen suhteessa maan keskimääräiseen tasoon. Raportin mukaan palvelutarve on suurinta Etelä-Savossa, tarvekerroin 1,25 (lähde: THL Sote-rahoituksen tarvevakiointi 2020). Savonlinnan seudulla palvelutarve lisäksi vaihtelee voimakkaasti eri vuodenaikoina. Loma-asukkaat ja matkailijat lisäävät seudulla oleskelevan väestön määrää, jolloin myös palvelutarve kasvaa. Saavutettavuus muihin päivystäviin sairaaloihin on monen kiireellisen sairauden osalta ajallisesti liian pitkä. Lisäksi laajat vesistöalueet ja vilkas vene- ja laivaliikenne (merkittävä rahti- ja laivaliikenne) kasvattavat suuronnettomuusriskiä.

Savonlinnan päivystävällä keskussairaalalla on merkittävä vaikutus sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututuksiin, ja kiistattomasti suuri vaikutus myös koko Savonlinnan seudun elinvoimaisuuden vahvistamiselle.

Savonlinnan kaupunki ja Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä Sosteri ovat useiden vuosien ajan aktiivisesti etsineet keinoja ja toimintamalleja sairaalamme säilyttämiseksi. Savonlinnan kaupungin valtuusto teki 28.10.2019 yksimielisen päätöksen osallistua Pohjois-Savon sote-alueen valmisteluun. Tämän saman päätöksen ovat tehneet myös Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuusto sekä Enonkosken, Rantasalmen ja Sulkavan kuntien valtuustot.

Savonlinnan kaupunki esittää, että kaikkiin nykyisiin keskussairaaloihin turvataan ympäri-vuorokautinen erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteispäivystys tekemällä terveydenhuoltolakiin ja keskittämisasetukseen tätä tarkoittavat muutokset. Päivystyksissä tulee olla vähintään keskeiset erikoisalajat kuten kirurgia, sisätaudit, anestesiologia sekä yleislääketiede / akuuttilääketiede. Terveyspalvelut ja keskittämisasetusta tulee muuttaa vastaamaan tätä linjausta.

2. Valtion toimintojen kehittäminen Savonlinnassa

Savonlinna menetti useita valtion toimintoja ja toimipisteitä vuosina 2006–2018, mikä on heikentänyt jo entuudestaan muuttotappiollista Savonlinnaa ja on viemässä pohjaa kaupungin tekemältä aluekehitystyöltä. Vuodesta 2006 lähtien valtion työpaikoista Savonlinnassa on kadonnut 40 % (265 työpaikkaa).

Alueelle on tärkeää saada uusia valtion toimintoja ja kehittää jo olemassa olevia. Yliopistolta on vapautunut merkittävä määrä tiloja, joiden hyödyntäminen valtion toimintojen alueellistamisella on järkevää.

Savonlinnan kaupunki esittää, että valtio vahvistaa toimintonsa Savonlinnassa sekä tukee Museoviraston ja Metsähallituksen toimintojen alueellistamista Savonlinnaan.

Velkaneuvontakeskuksen toimintojen vahvistaminen Savonlinnassa

Valtioneuvoston 25.4.2017 lähettämän tiedotteen mukaan ”hallitus on päättänyt talous- ja velkaneuvontatoiminnan siirtämisestä oikeusaputoimistoihin. Savonlinnaan perustetaan etäpalveluyksikkö.” Hallitus teki päätöksen etäpalveluyksikön perustamisesta osana Savonlinnan tukitoimia Itä-Suomen yliopiston Opettajankoulutuslaitoksen siirron takia. Savonlinnaan perustettava talous- ja velkaneuvonnan etäpalveluyksikön on ilmoitettu työllistävän 10-12 henkilötyövuotta. Aiemmin on kuitenkin päätetty käräjäoikeuden lakkauttamisesta Savonlinnassa, minkä seurauksena menetettiin 12 työpaikkaa.

Savonlinnassa työskentelee tämän linjauksen perusteella perustetussa talous- ja velkaneuvonnan etäpalveluyksikössä yksi talous- ja velkaneuvoja sekä yksi vuoden 2020 loppuun olevassa määräaikaissa työsuhteessa oleva talous- ja velkaneuvoja. Vakituksessa työsuhteessa työskentelevä talous- ja velkaneuvoja toimii toimensa ohella myös tiimiesimiehenä. Savonlinnan Oikeusaputoimisto on toivonut yksikön resurssien vahvistamista valtioneuvoston 2017 linjauksen mukaisesti.

Savonlinnan kaupunki esittää hallituksen vuoden 2017 kehysriihessä tehdyn linjauksen mukaisesti, että syksyn 2020 tulosneuvotteluissa päätetään yksikön vahvistamisesta siten, että vähintään luvatut 12 työpaikkaa Savonlinnaan toteutuvat.

Museoviraston toimintojen alueellistaminen Savonlinnaan

Savonlinnassa on museoviraston yksikkö, maakuntamuseo, kansallinen metsämuseo Lusto sekä lukuisia pieniä museoita. Yhdessä ne muodostavat vahvan ja monipuolisen museo- ja matkailualan klusterin, joka tarjoaa vankan perustan kehittää museotoimialaa matkailuelinkeinon näkökulmasta. Vahvan museotoiminnan takia Savonlinnaa tulee kehittää ja vahvistaa siirtämällä alueelle Museoviraston toimialaan kuuluvia tehtäviä.

Alueellistamislain ja -asetuksen velvoittamana vuonna 2001 aloitettiin valtion hallinnon alueellistaminen, jonka tavoitteena oli 8 000 valtionhallinnon työpaikan siirtäminen pääkaupunkiseudulta muualle Suomeen. Alueellistamisella pyrittiin ja pyritään turvaamaan valtion tehtävien tuloksellista hoitamista ja työvoiman saantia valtion tehtäviin, edistämään maan tasapainoista alueellista kehitystä ja tukemaan työllisyyttä maan eri osissa. Ministeriöitä alueellistaminen velvoittaa selvittämään valtion yksiköiden ja toimintojen sijoittamismahdollisuudet pääkaupunkiseudun sijasta maan muihin osiin, kun uutta yksikköä tai toimintoa perustetaan tai olemassa olevaa toimintaa merkittävästi laajennetaan tai uudelleenorganisoidaan.

Yksi Savonlinnan kriittisistä strategisista menestystekijöistä on kaupunkikeskustan matkailuvetovoiman vahvistaminen, jonka tavoitteena on muun muassa vahvistaa Olavinlinnan ja Riihisaaressa sijaitsevan Saimaan luonto- ja museokeskuksen muodostaman kokonaisuuden asemaa matkailu- ja tapahtumakohteena.

Savonlinnan kaupunki esittää, että Museoviraston ja kaupungin yhteistyöllä sekä alueen ja valtion panostuksilla kehitettäisiin Olavinlinnan ja Riihisaaren kulttuurimatkailukeskittymää, jolloin sen matkailijoiden viipymää olisi mahdollista kasvattaa ja tuplata nykyinen 180 000:n vuosikävijämäärä. Lisäksi kaupunki esittää Museoviraston toimintojen alueellistamista Savonlinnaan.

Metsähallituksen toimintojen alueellistaminen Savonlinnaan

Etelä-Savo on Suomen metsävaraisin alue. Metsän osuus alueella suhteessa väkilukuun on erittäin merkittävä. Savonlinnassa sijaitseekin vahva metsäklusterikokonaisuus, joka luo erinomaiset mahdollisuudet Metsähallituksen toimintojen alueellistamiselle Savonlinnaan.

Savonlinnassa toimii muun muassa:

- Metsäalan hallinto-, kehittämis-, museo- ja tutkimustoiminnot mm. Metsähallituksen, Metsäkeskuksen, Metsämuseo Luston ja Luonnonvarakeskuksen toimipisteissä.
- Vahvistuva ja investoiva metsäalan yritys keskittymä mm. Suomen suurimpiin kuuluva mekaanisen metsäteollisuuden keskittymä, jonka muodostavat UPM:n ja Metsä Woodin tehtaat sekä paperi- ja selluloosateollisuudelle koneita ja laitteita valmistava Andritz-vetoinen teknologia-yritys keskittymä.
- Metsäalan kuitu-, energia- ja elinkaariosaaminen Savonlinnan kuitulaboratoriossa
- Kehittyvä metsä- ja bioenergia-ala ammattikoulutuksen painopistealueena
- Metsähallituksen alaista taimituotantoa ja sen kehittämisedellytysten turvaamista Savonlinnan Kerimäellä.

Savonlinnan kaupunki esittää harkittavaksi Metsähallituksen toimintojen vahvistamista Savonlinnassa.

3. Savonlinnan teknologiapuiston laajennusinvestointi

Savonlinnan teknologiapuisto Noheva on innovatiivinen ekosysteemi, jossa tutkimus, tuotekehitys ja koulutus toimivat tiiviissä yhteistyössä parantaen Suomen korkean teknologian tuotteiden kilpailukykyä kansainvälisillä markkinoilla. Savonlinnan kaupunki on pitkäjänteisesti panostanut teknologiatoimialojen t&k&i toimintaan Savonlinnan teknologiapuisto Nohevassa, johon kuuluvat muun muassa Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamkin elektroniikan testilaboratorio ja kuitulaboratorio, Xamkin ja Aalto-yliopiston yhteisesti toteuttama mikroselluloosalaboratorio sekä luonnonvarakeskuksen metsäpuiden kasvullisen lisäyksen laboratorio.

Nohevan koulutus-, tutkimus- ja kehitystoiminta vahvistuu syksyllä 2020 aloittavalla Aalto-yliopiston alaisella biotuotetekniikan professorilla. Teknologiapuistossa on Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamkin puurakentamisen-, biotuotetekniikan- ja sähköinsinöörin koulutusohjelmat. Lisäksi Jyväskylän yliopisto on aloittamassa teknologiapuistossa tietotekniikan kandidaatti- ja maisterikoulutusta.

Savonlinnan teknologiapuisto on osa Savonlinnassa sijaitsevaa Suomen suurimpiin kuuluvaa selluteknologiateollisuuden keskittymää. Se on jo tähän saakka tuottanut noin 200 miljoonan euron vientiliiketoiminnan alan yrityksiin. Teknologiapuistossa toteutetaan myös EU:n Horizon tutkimusohjelmia. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk sai opetus- ja kulttuuriministeriöltä ulkopuolisen arvioinnin perusteella 1 milj. euroa biotuoteteknisen tutkimus- ja kehitystyönsä vahvistamiseen teknologiapuiston kuitulaboratoriossa vuonna 2018.

Tammikuussa 2020 toteutui teknologiapuiston neljäs laajennusvaihe, eli Xamkin ja Luonnonvarakeskuksen kasvullisen lisäyksen laboratorio. Viides vaihe valmistuu syksyllä 2020, kun Teknosavo Oy:n toimitilainvestointi valmistui teknologiapuistoon.

Savonlinnan teknologiapuiston uutena investointina on suunnitteilla yhteistyössä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun kanssa massiivipuu- ja hybridirakentamisen tutkimus-, tuotekehitys- ja testauslaboratorio suuren mittakaavan puuelementtitestaukseen ja tuotekehitykseen. Lisäksi laboratorion testauslaitteistoksi on tulossa täyden mittakaavan säätestauslaitteisto mm. puukuitueristeiden testaukseen sekä fysikaalinen laboratorio insinööripuutuotteiden soveltavaan tutkimukseen. Osaksi kokonaisuutta on suunnitteilla myös prosessiautomaatilaboratoriolle puitteet. Rakennuksen suunnittelussa on huomioitu tulevaisuuden mahdollisuus maanjäristystestauslaitteiston toteuttamiselle.

Testauskokonaisuus mahdollistaa kokonaan uusien alan innovaatioiden tuotekehitysaikaisen testauksen sekä jatkossa myös sertifiointitestauksen. Ympäristö tukee alan kasvua, paitsi puurakenteiden, myös puu- ja betonirakenteita yhdistävien hybridirakenteiden testauksessa ja uusien innovaatioiden kehittämisessä.

Laajennusinvestoinnin kokonaisbudjetti on alustavasti 16,2 milj. €, joka jakautuu seuraavasti:

- Toimitilainvestointi n. 3 129 m², johon Xamk tulisi vuokralle. Kokonaisbudjetti on alustavasti 9,5 milj. €. Toimitilaan haetaan avustuksia valtion elvytyshankerahoituksesta ja valtion ilmastorahastosta yhteensä 7,6 milj. €.
- Laboratorion laiteinvestointi teollisen puurakentamisen ja teknisen testauksen sekä prosessiteollisuuden sähkötestaamiseen. Kustannukset ovat alustavasti n. 2,7 milj. €. Etelä-Savon maakuntaliitolla on valmius tukea hanketta 70 %:n osuudella. Rahoitusosuuksista sovitaan tarkemmin myöhemmin.
- Teollisen puu-/vähähiilisen rakentamisen teollisuuden ja alan kansainvälisen tason osaamisen kehittämiseksi alueellisesti ja kansallisesti haetaan kehittämishanketta 4 milj. €.

Investointi tukee erittäin vahvasti Savonlinnan teollisuutta, joka muodostaa mekaanisen puurakentamisen huippuklusterin Suomessa. Toteutuessaan laboratorio vahvistaa alueen tuotekehitys- ja innovaatiokeskittymää sekä tukee alan yritystoiminnan tuotekehitystä ja kansainvälistymistä. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu kouluttaa Savonlinnassa jo sähkö-, biotuotetekniikan- sekä teollisen puurakentamisen insinöörejä. Investointi vahvistaisi myös koulutusalan osaamista.

Puu- ja hybridirakentamisen laboratorion yhteistyölle on tarve myös kansallisesti ja hanke tulee toteutuessaan tekemään yhteistyötä mm. VTT:n, Aalto-Yliopiston sekä Tampereen teknillisen yliopiston kanssa.

Savonlinnan kaupunki esittää yhdessä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamkin kanssa, että valtio tulee mukaan rahoittamaan kehittämisalustaa Savonlinnan teknologiapuistoon. Investoinnin ja kehittämisalustan kustannusarvio on n. 16,2 milj. €. Tavoitteena on aloittaa laboratorion rakentaminen vuonna 2020. Puurakentamisen tutkimuslaboratorion toteuttamiseksi tarvitaan 7,6 milj. € investointirahoitusta sekä 2 milj. € kehittämishankerahoitusta valtion rahoitusosuuksina.

4. Savonlinna saaristokunnaksi valtionosuusjärjestelmässä

Savonlinnan kokonaispinta-ala on noin 3 600 km², josta noin 40 % on vesistöä. Laaja maaseutu on harvaan asuttua ja todelliset kuljettavat välimatkat pitkiä vesistöjen vuoksi. Saaristoinen asutusrakenne aiheuttaa kaupungille palvelujen järjestämisessä miljoonaluokan lisämenot mm. kuljetus-, lossi-, kunnallistekniikka- ja palveluverkkokustannuksina.

Saaristolain 9 §:n mukaan valtioneuvoston tulee määrätä saaristokunniksi ne kunnat, joissa saaristolot ovat olennaisena esteenä kunnan kehitykselle. Saaristokuntia ja kunnan saaristo-osia määrättäessä on perusteena pidettävä saariston vakinaisen väestön määrän ohella liikenneoloja ja peruspalvelujen saannin vaikeutta. Saaristolain 10 §:n mukaan suunnattaessa tukitoimia 9 §:ssä tarkoitetuille kunnille on määrään vaikuttavana tekijänä otettava huomioon kunnan taloudellinen asema, jollei muualla ole toisin säädetty tai määrätty. Yksittäisten tilastolukujen lisäksi saaristolaki antaa mahdollisuuden myös laajempaan kokonaisharkintaan saaristokunnaksi nimeämisen osalta.

Savonlinnan kaupunki esittää, että se nimetään saaristokunnaksi.

- **Saaristoasiain neuvottelukunta on päättänyt 5.11.2015 tekemällään päätöksellä esittää Savonlinnaa saaristokunnaksi. Antaessaan asetuksen saaristokunnista ja kuntien saaristo-osista valtioneuvosto 17.12.2015 ei nimennyt Savonlinnaa saaristokunnaksi. Savonlinna esittää, että asia otetaan uudelleen arvioitavaksi.**
- **Mikäli Savonlinnaa ei nimetä saaristokunnaksi, Savonlinna esittää, että nykyistä saaristo-osakunta-alueetta tulee laajentaa kattamaan Savonlinnan keskustaajama sekä muut tosiallisesti saaristoalueet Savonlinnan alueelta.**
- **Savonlinna esittää myös, että valtionosuuden syrjäisyyslisän perustana toimivan syrjäisyyslusun laskentaa kehitetään niin, että laskennassa otetaan huomioon todelliset asiantietäisyydet linnuntie-etäisyyden sijasta.**

Nykyisen valtionosuuden syrjäisyyslisän perustana toimivan syrjäisyyslusun laskentamalli on monin tavoin puutteellinen. Syrjäisyyslusun laskenta perustuu 25 ja 50 km:n väestöpohjaympyröihin ja linnuntie-etäisyyksiin, vaikka syrjäisyyslusun tausta-ajatuksena oleva palveluiden ja ihmisten saavutettavuus on riippuvainen liikenneverkosta.

Liikenneolosuhteet huomioon ottava syrjäisyysluku olisi tarkoituksenmukaisempi mittari todellisten syrjäisyyden olosuhteiden mittaamiselle kuin nykyisin käytössä oleva ympyräetäisyyksiin perustuva syrjäisyysluku.

Itä-Suomen yliopiston tutkimusyksikön tekemä selvitys osoittaa, että saaristoisuus ja vesistöisyys aiheuttavat kuntien palvelutuotannossa ja palveluiden järjestämisessä lisäkustannuksia, eikä nykyinen valtionosuusjärjestelmä syrjäisyyslisineen kohtelee oikeudenmukaisesti saaristoisia ja vesistöisiä kuntia.

Saaristojen ja vesistöjen pidentämät asiointimatkat heikentävät palveluiden saavutettavuutta ja lisäävät vesistöjen saartamien alueiden syrjäisyyttä. Savonlinna on tehnyt yhdessä Etelä-Savon muiden saaristo-osakuntien ja Etelä-Savon maakuntaliiton kanssa selvityksen saaristoisuuden ja vesistöisyyden vaikutuksista kuntien kustannuksiin. Saaristoisuus aiheuttaa Savonlinnan kaupungille arviolta noin 10 miljoonan euron ylimääräiset kustannukset vuosittain.

Savonlinnan kaupunki esittää, että Savonlinna nimetään saaristokunnaksi tai että nykyistä saaristo-osakunta -alueetta laajennetaan kattamaan Savonlinnan keskustaajama sekä muut tosiallisesti saaristoalueet Savonlinnan alueelta.

5. Vt 14 Juva – Parikkala kehittäminen

Valtatiellä 14 on tapahtunut lukuisia onnettomuuksia, myös kuolemaan johtaneita, mikä puoltaa valtatiekehittämistä. Onnettomuusaste on pääteiden keskitasoa huonompi. Henkilövahinko-onnettomuusaste valtatiellä 14 on 7,6 (heva-onn./100 milj.ajon.km), kun keskimäärin se on yksiajorataisilla pääteillä 6,1.

Valtatie 14 sisältää tälläkin hetkellä päällysteen kuntoluokaltaan tieosuuksia (yli 10 % tiepituudesta), jotka on luokiteltu huonoksi tai erittäin huonoksi johtuen mm. tiepäällysteen urautuneisuudesta. Tien urautuneisuus aiheuttaa jo liikenneturvallisuudenkin osalta suuren riskitekijän varsinkin, kun tiepoikileikkaus on kapea ja tien geometria kaarteinen ja mäkinen.

Valtatie 14 on Savonlinnan seudun tärkein tieyhteys, mutta se ei vastaa ominaisuuksiltaan eikä laadultaan nykyistä liikennöintiä. Kyseisen tien palvelutason nostaminen parantaisi turvallisuuden lisäksi Savonlinnan seudun kilpailukykyä logistiikan näkökulmasta.

Savonlinnassa sijaitsevan Suomen suurimpiin kuuluvan mekaanisen metsäteollisuuden keskittymän johdosta valtatiellä 14 on erittäin vilkas raskasliikenne niin teollisuuden raaka-ainekuljetusten kuin valmiiden tuotteiden osalta. Metsäteollisuuden meneillään olevat investoinnit tulevat kasvattamaan raskaan liikenteen määrää nykyisestäänkin mm. Metsä Wood Punkaharjun tehtaan vastavalmistuneen laajennuksen lisäämien liikennemäärien osalta sekä Punkaharjun Puutaidon laajennuksen myötä. Metsä Woodin investointien myötä liikennekapasiteetti kasvoi vuoden 2019 aikana niin työmatka- kuin kuljetusliikenteen osalta.

Vireillä on myös Savonlinnan Pääskylahteen isoja bioenergia-alan investointeja, jotka realisoituessaan tulevat lisäämään raskaan liikenteen kuljetustarpeita. On arvioitu, että raskaan liikenteen keskimääräinen vuorokausiliikenne (KVL) toisi yli 10 % lisäyksen kuljetussuoritteisiin verrattuna tämän päivän keskimääräiseen raskaan kaluston KVL:een. Myös pidempien ja raskaampien HCT-rekkojen (High Capacity Transport) määrä tulee investointien myötä kasvamaan, mikä tulee ottaa huomioon valtatie 14 palvelutasotekijöiden parantamisessa.

Savonlinna on suosittu kesämatkailukohde, mikä näkyy myös valtatie 14 henkilöliikenteessä. Liikennemäärissä on nähtävissä kesäkauden aikana selkeä piikki. Raskaan liikenteen osuus jakautuu tasaisesti koko vuodelle keskimääräisen vuorokausiliikenteen (KVL) ollessa n. 300 ajoneuvoa/vrk. Kesäkaudeksi henkilöliikenne kasvaa n. 30 %, jolloin henkilöautoliikenteen KVL on n. 5150 ajoneuvoa/vrk.

Savonlinnassa on kokoonsa nähden valtakunnallisesti merkittävimpiä määriä vapaa-ajan liikennettä. Kaupungissa vierailee vuosittain yli puoli miljoonaa matkailijaa. Suunnitteilla olevat matkailuinvestoinnit mm. Tornihotelli keskusta-alueelle sekä Savonniemen matkailuinvestointi- ja risteilyhankkeiden ennakoidaan kasvattavan matkailijamäärää tulevana vuosina noin 15-20 %.

Parikkalan rajanylityspaikan kansainvälistämisen myötä Savonlinnan seudulle syntyy erityisen paljon uutta matkustuspotentiaalia. Samoin rajanylityspaikka mahdollistaa tavararyhmien kuljettamisen Parikkalan kautta, mikä lisää myös raskaan liikenteen osuutta Parikkala – Savonlinna välillä. Vuonna 2018 Parikkalan raja-aseman kautta kulki yli 24 500 henkilöä, mikä tarkoittaa kasvua edellisvuoteen 8,2 %. Henkilöliikenne Parikkala–Syväoron rajanylityspaikalla vuonna 2030 on ennustettu olevan jopa 640 000 henkilöä, kun ylityspaikka on kansainvälistetty ilman henkilöliikennerajoituksia (lähde: Parikkalan rajanylityspaikan vaikutusselvitys).

Savonlinnan kaupunki esittää, että valtatie 14 saataisiin vastaamaan tämän päivän vaatimuksia. Valtatien 14 liikenteen kasvumäärät ja teollisuuden sekä muun elinkeinoelämän tuoma kasvu nostavat liikennemäärää myös tulevaisuudessa. On erityisen tärkeää kehittää tieosuuden näkemäaluetta sekä nopeusrajoituksen nostamista 100 km/h nopeuteen. Valtatie 14 kehittämisen kustannusarvio on 111 miljoonaa euroa.

6. Parikkala–Syväoron rajanylityspaikan kansainvälistäminen

Parikkala–Syväoron tilapäisen rajanylityspaikan kehittäminen kansainväliseksi rajanylityspaikaksi on ratkaisevassa roolissa heikentyvän ja muuttotappioisen Itä-Suomen elinvoimaisuuden kehittämiseksi ja turvaamiseksi. Se on tärkeää erityisesti matkailun ja rajakaupan kehittämiseksi sekä teollisuuden vienti- ja tuontikuljetusmatkojen lyhentämiseksi. Rajanylityspaikan matkustajamäärän arvioidaan sen kansainvälistämisen myötä olevan 640 000 henkilöä vuonna 2030 (lähde: Parikkalan rajanylityspaikan vaikutusselvitys). Kansainvälistäminen toisi 60 miljoonaa euroa lisätuloa Itä-Suomen matkailuun.

Rajanylityspaikan kansainvälistäminen on Etelä-Savon, Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson maakuntien sekä Metsäteollisuuden keskusliiton, alueen yrittäjäjärjestöjen ja kauppakamariosastojen yhteinen prioriteetti. Kyseiset toimijat ovat ajaneet kansainvälisen rajanylityspaikan avaamista jo vuosikymmeniä.

Rajanylityspaikan kansainvälistäminen kehittäisi Itä-Suomen alueen teollisuutta erityisesti Savonlinnassa. Savonlinnassa sijaitsee Suomen suurimpiin kuuluva mekaanisen metsäteollisuuden keskittymä, jonka kasvu puuhuollon ja raaka-aineiden saatavuuden turvaaminen Venäjältä on tärkeää. Lisäksi Savonlinnassa aloitti toimintansa vuonna 2019 venäläinen korkean teknologian valmistaja Argus Spectrum International, jonka päätoimipiste sijaitsee Pietarissa. Tehdas tulee työllistämään Savonlinnassa arviolta noin 150 henkeä. Yhteyskäytävä Pietariin on tärkeässä asemassa Argus Spectrum Internationalille sekä muille alueen yrityksille ja työntekijöille.

Rajanylityspaikan kansainvälistäminen nähdään tärkeänä myös Venäjän puolella. Venäjän hallitus on tehnyt Suomelle virallisen esityksen rajanylityspaikan statuksen muuttamisesta kansainväliseksi toukokuussa 2015 ja uudelleen huhtikuussa 2017.

Nykyiseen hallitusohjelmaan on linjattu hallituksen kehysriihen yhteydessä syyskuussa 2019, että rajanylityspaikka kansainvälistetään vuonna 2024.

Savonlinnan kaupunki esittää, että rajanylityspaikan kansainvälistämistä ryhdytään valmistelemaan ja että hallituksen kehysriihessä vuonna 2020 varmistetaan tarvittavat määrärahat rajanylityspaikan kansainvälistämisen infrastruktuuria ja henkilöstöä varten.

7. Savonlinna–Pieksämäki-radan avaus henkilöliikenteelle ja sähköistäminen

Henkilöjunaliikenne lakkautettiin Savonlinna–Pieksämäki-osuudella radan huonon kunnon takia keväällä 1988. Rata jäi tuolloin pelkästään tavaraliikenteen käyttöön, ja tämän jälkeen Savonlinnasta on ollut henkilöjunaliikennettä ainoastaan Kerimäen ja Punkaharjun kautta Parikkalan suuntaan.

Savonlinna–Pieksämäki-rataosuuden parannukseen ja kunnossapitoon on investoitu vuosien aikana, ja sen nykyinen kunto mahdollistaa henkilöjunaliikenteen avaamisen uudelleen. Päätös henkilöjunaliikenteen avaamisesta toisi tehdyille ratainvestoinneille parhaan mahdollisen hyödyn sekä lisäisi ympäristöystävällisempää junaliikennettä osana laajempaa ilmastomuutoksen hillintää. Junaliikenteen potentiaalia on myös pidetty selkeästi linja-autoliikennettä suurempana, koska se palvelee laajempia ja pidempien yhteysvälien liikkumistarpeita.

Henkilöliikenteen käynnistäminen Savonlinna–Pieksämäki-rataosuudella on Itä-Suomen alueen kehittymisen kannalta tärkeää ja avaisi myös uuden yhteyden Savon ja Karjalan ratojen väliin. Itä-Suomen alueen edunvalvonnan kokoava Nopeat Itäradat neuvottelukunta on laatinut selvityksen henkilöliikenteen palauttamiseksi. Selvityksen mukaan henkilöliikennepotentiaali on noin 60 000.

Savonlinnan kaupunki esittää 10 milj. € ratasiltainvestointia Laitaatsiltaan, jotta ratayhteyden avaus mahdollistuu ja, että Pieksämäki–Parikkala-osuus sähköistetään tulevaisuudessa.